

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
The Administration of Student Care and Support System in School
under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

มธุรดา ศรีสุข¹ กัลยมน อินทุสุต²
Maturada Srisuk, Kanyamon Indusut

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร 2 ปีการศึกษา 2565 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและสุ่มอย่างง่าย โดยกำหนดขนาดตัวอย่างอาศัยตารางสำเร็จรูปของโคเฮิน (Cohen, Manion and Morrison, 2011) ได้จำนวน 365 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำนวน 54 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาคมีค่าเท่ากับ 0.993 และอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.724 - 0.932 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน และการทดสอบรายคู่ตามวิธีเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และรายด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดย

Received: 2023-04-12 **Revised:** 2023-06-09 **Accepted:** 2023-06-10

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง The degree of master of education (Educational Administration), Faculty of Education, Ramkhamhaeng University. Corresponding Author e-mail: 6414470015@rumail.ru.ac.th

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Educational Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.
e-mail: kanyamon.i@rumail.ru.ac.th

ภาพรวมมีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; การบริหารสถานศึกษา; สถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study and to compare teachers' opinions towards the administration of a student-care management system in school under the secondary educational service area office Bangkok 2. The comparison was classified by educational, work experience and school size. The sample group was teachers under the secondary educational service area office Bangkok 2, academic year 2022. The sampling was used a stratified sampling method and simple random. The sample size has 365 persons, it was determined by using Cohen's table (Cohen, Manion and Morrison, 2011). The research tool was a questionnaire 54 items that related in the administration of the student care and support system in school. The reliability by Cronbach's method was 0.993 and the discrimination was between 0.724 - 0.932. The data were analyzed using a statistical program. The statistics used in the research were mean, standard deviation. The differences were analyzed using t-test and analysis of variance (One-way ANOVA) and the pairwise test according to the Scheffé's method. The research results were as follows: 1) opinion level in the overall level was at a high on the administration of a student-care management system in school under the secondary educational service area office Bangkok 2. It has an average opinion of 3.87 and each aspect had a high level of opinions. 2) The comparison results of teachers' opinions on the management of school student support systems are classified by educational background and work experience. Overall, there are differences at a statistical significance level of 0.05. The difference was classified by school size, the overall was not different.

Keywords: student care and support system; school administration; school

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์เด็กและเยาวชนที่เสนอผ่านสื่อต่าง ๆ บ่งบอกว่าเยาวชนไทยมีพฤติกรรมรุนแรงและสภาวะจิตเบี่ยงเบนเพิ่มขึ้น มีระดับไอคิว อีคิว ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และการดื่มแอลกอฮอล์อันส่งผลเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาต่าง ๆ เช่น ก่ออาชญากรรม เล่นการพนัน การเสพติด การเสพยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมถึงการมี

ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการปรับตัว นำไปสู่ปัญหาทางด้านการศึกษา ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน มาโรงเรียนสาย หนีเรียน ก้าวร้าว ไม่สุภาพ ขาดระเบียบวินัย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน นอกจากนี้ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาพบว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและระบบการสื่อสารอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงในรูปแบบระบบการศึกษาที่เน้นการแข่งขันและเนื้อหาวิชาการ ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กนักเรียนกลับมีปัญหาเพิ่มมากขึ้น จากสถานการณ์ดังกล่าวปัญหาเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างจากอดีตอย่างชัดเจน ทั้งยังพบว่าการใช้ชีวิตของเยาวชนมีความเกี่ยวข้องกับภาวะที่จิตใจ เช่น ความรู้สึกที่ท้อแท้สิ้นหวัง จริยธรรมและความดีน้อยลง ความสามารถในการควบคุมตัวเองน้อยลง ฯลฯ (สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ รวมถึงจุดเน้นในการพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหาและการส่งต่อนักเรียน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยขั้นตอนวิธีการและแนวทางการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นหลักในการดำเนินงาน โดยสร้างการมีส่วนร่วม ทั้งบุคลากร รวมถึงเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา อาทิเช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารครูทุกคน ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาภายใต้สังกัด จัดให้มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสมและเท่าทันเหตุการณ์ และสามารถพัฒนาในทุกด้าน เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและปลอดภัยในสภาพสังคมในปัจจุบัน (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น ด้านความปลอดภัย ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ให้ได้รับการดูแลความปลอดภัยทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ ในการป้องกัน ดูแล ดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย จากโรคภัย ภัยพิบัติ อุบัติภัย และภัยคุกคามทุกรูปแบบ สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ พัฒนาระบบกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแผนการป้องกันและแก้้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ การแสดงออกที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมกลั่นแกล้ง

รังแกผู้อื่น ความรุนแรงในสถานศึกษา การล่วงละเมิดทางเพศ และยาเสพติด โดยความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ส่งเสริมให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรับมือต่อผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงด้านโอกาส สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ ค้ำครองนักเรียนและการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข พัฒนาระบบป้องกัน เฝ้าระวังและดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเปราะบาง เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน เพื่อไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือ กับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ อุปกรณ์ดิจิทัล และอินเทอร์เน็ตให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพและความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและ ระบบมาตรฐานความปลอดภัย ของกระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Platform) โดยบูรณาการความร่วมมือ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหา ติดตาม ป้องกัน เฝ้าระวัง และดูแลช่วยเหลือ เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน เด็กกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเปราะบาง เด็กพิการและด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาจนจบ การศึกษาภาคบังคับ ด้วยรูปแบบในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2565)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญควบคู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนอย่างมีความสุข และสร้างเยาวชนให้เป็นผลผลิตของประเทศชาติที่ดีในอนาคต ตามนโยบาย และจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อได้ทราบถึงความคิดเห็นของครูที่ทำหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษา รวมถึงการช่วยเหลือดูแลนักเรียนในมิติต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจะได้นำผลของงานวิจัยไปปรับใช้ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษา รวมถึงมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จากประชากรทั้งหมด 5,535 คน

กลุ่มตัวอย่าง ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กำหนดขนาดตัวอย่างจากการโดยเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ และดำเนินการสุ่มอย่างง่าย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ สอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 54 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 12 ข้อ ด้านการคัดกรองนักเรียน จำนวน 10 ข้อ ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำนวน 10 ข้อ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียน จำนวน 12 ข้อ ด้านการส่งต่อนักเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา เป็นลักษณะข้อคำถามเพื่อแสดงความคิดเห็น แบบคำถามปลายเปิด (open-ended questions) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลมา

วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่า ได้ค่า 0.724 - 0.932 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach) ได้คะแนนเท่ากับ 0.993

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยนำมาหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที (t-test) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษาที่ต่างกัน ขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน ต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (One Way Analysis of Variance) โดยใช้ค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทดสอบรายคู่ตามวิธีเชฟเฟ (Scheffé's post hoc comparison method)

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 พบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 76.40 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 -10 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นภาพรวมและรายด้านต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87) และพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98) พิจารณารายข้อที่คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการดำเนินการติดตามผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.06) สถานศึกษามีแผนและปฏิทินปฏิบัติงานการจัดเก็บข้อมูล

พื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.04$) และสถานศึกษาให้ครูที่ปรึกษามีการสังเกตบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนประจำชั้น ($\bar{X} = 4.03$)

ลำดับที่ 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) พิจารณารายข้อที่คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาจัดให้ครูที่ปรึกษามีการให้ความรู้ที่นักเรียนต้องการในกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 4.04$) ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.96$) และสถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลนักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$)

ลำดับที่ 3 ด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) พิจารณารายข้อที่คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาให้ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนตามความเป็นจริง ($\bar{X} = 3.94$) สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลของครู ($\bar{X} = 3.92$) และสถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนแต่ละภาคเรียน ($\bar{X} = 3.91$)

ลำดับที่ 4 ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) พิจารณารายข้อที่คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.91$) สถานศึกษามีการขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกัน ช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 3.88$) และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเกี่ยวกับการป้องกันนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.88$)

ลำดับที่ 5 ด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) พิจารณารายข้อที่คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลแผนการส่งต่อนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างครอบคลุมและชัดเจน ($\bar{X} = 3.77$) สถานศึกษามีการประสานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 3.75$) และสถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.74$)

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน (วุฒិการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี) มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีระดับความคิดเห็นภาพรวม ($\bar{X} = 4.31$) สูงกว่าครูวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.73$) และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้าน พบว่าครูวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีระดับความคิดเห็นที่สูงกว่าครูวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกด้าน

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน (น้อยกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี) มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี ($\bar{X} = 3.91$) สูงกว่า มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 3.87$) และสูงกว่า น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 3.73$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่าง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.13$) สูงกว่า น้อยกว่า

5 ปี ($\bar{x}$ = 3.87) ด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี ($\bar{x}$ = 3.92) สูงกว่า น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{x}$ = 3.76) และด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ($\bar{x}$ = 3.97) สูงกว่า น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{x}$ = 3.71)

ครูที่สังกัดขนาดสถานแตกต่างกัน (ขนาดเล็กและขนาดกลาง, ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ) มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปส่งเสริม พัฒนา หรือ แก้ไขปัญหานักเรียน ให้เป็นระบบมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการสรุปผลการวิจัยในการศึกษา เรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรฐาน มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนกระบวนการในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือของสถานศึกษา ที่จะต้องอาศัยการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามแนวทางของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญในการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรฐาน มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผกการอง (2562) ได้ศึกษา การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ได้รับหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา รวมถึงได้ผ่านการอบรมความรู้ ทักษะและปฏิบัติหน้าที่ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น เป็นครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และเป็นบุคลากรหลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงเป็นผู้ดูแลจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การเยี่ยมบ้าน การจัดกิจกรรมโฮมรูม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การประชุมผู้ปกครอง และคอยให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการช่วยเหลือแก้ไขหรือส่งต่อไปยังบุคคลหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยิ่ง พรหมจารีย์ (2560) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมิตร ภัคดี (2560) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง พบว่า ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ไม่แตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วง 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการวางแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการทำงานที่เป็นกระบวนการ ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะต้องใช้ระยะเวลา รวมถึงแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบันต่อเนื่องสม่ำเสมอ ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีทักษะและทัศนคติในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ตามประสบการณ์ในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญาญา สงนุ้ย (2564) ได้ศึกษาการ

บริหาร งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นัฐพล หัสณี (2565) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความ คิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากร โดยภาพรวม แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แบบทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพ และมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินนักเรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของ นักเรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไป กับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ด้วยเหตุนี้ ส่งผลให้สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทจะต้องดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง ต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ผลการ เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษาใน อำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนก ตามขนาดของ สถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรมีข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่ชัดเจนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
2. สถานศึกษาควรมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานแก่ครูในการคัดกรองนักเรียน
3. สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจตรงกัน
4. สถานศึกษาควรมีการประสานงานด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มมีปัญหาฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
5. สถานศึกษาควรมีการส่งต่อนักเรียนให้กับบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อวางแผนในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- นัฐพล หัสสี. (2565). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี. สารนิพนธ์ (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบยุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระ (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นฤมิตร รักดี (2560). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์. สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญยิ่ง พรหมจารีย์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พรศักดิ์ ผลการอง. (2565). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระ (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

(2557). *คู่มือคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน*. กรุงเทพมหานคร. ผู้แต่ง.

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2551). *คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียน*.

(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร. ผู้แต่ง.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2565*. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ :สำนักงานฯ. ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน กราฟฟิก. ผู้แต่ง.

อภิญญา สงน้อย. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. สารนิพนธ์ (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.